

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXII.
Št. 48.
Kranj, 26. novembra 1938

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40- din, polletno 20- din,
četrtletno 10- din.

Izseljeniška nedelja

Vsako leto se že nekaj let sem spominjam na prvo adventno nedeljo naše slovenske krvi v tujini. Na dan, ko nas Cerkev začne pozivati k pripravi na svete božične praznike, nam stopajo tem živje pred oči naši bratje in sestre, ki jim naša skromna slovenska zemlja ni mogla dati dovolj kruha, da si ga murajo iskati v črnih okrajih Westfalije in Francije, da morajo trdo delati v tovarnah milijonskih mest Združenih držav Severne Amerike in pokrajinah Južne Amerike.

Naši izseljenci po svetu so Slovenija na tujem. Le da tam v tujini ni lepih naših cerkvic na hribih in gričih, ki nam doma neprestano kličejo: Kvišku srca k Bogu, našemu Stvarniku. Dostikrat ni dobre slovenske matere, ki bi molila za sina, za hčero, ki sta zšla na kriva pota. Poživimo svojo ljubezen do naših v tujini tudi mi Slovenci po zgledu drugih velikih narodov, ki natančno vedo za vsakega svojega v tujini. Saj je njih čast naša čast. Njih delo je naša korist. Njih blaginja je naša blaginja. Njih trpljenje je tudi naše trpljenje. Vsi smo ena rodna družina.

Ko so stari Grki odhajali z doma v tujino, kjer so ustanavljali nove domove, so jemali s seboj prsti iz rodne zemlje, da so se daleč od doma še bolj spominjali svojega doma, svojih domačih, ki so jih zapustili. Ohranili so vedno živo zvezo z zemljo, ki jih je rodila.

Tri vezi naj družijo tudi nas in naše brate v tujini: vera, slovenska materina beseda, domovina.

Kar nekam značilno je že za nas Slovence, da na nas tako vpliva brezverna okolica. Ko pride naš človek iz domače hiše, kjer se še vedno molili zvečer rožni venec, kjer je še vedno hodil vsako nedeljo k maši in večkrat prejemal zakramente, v tuj kraj, kjer ni močnega verskega življenja, se tako rad zanemari. Prav nič ne zna ceniti verskega bogastva, ki mu ga je dala doma dobra mati in duhovnik v cerkvi in šoli. Bili so celo časi, ko se je splošno mislilo, da bo naš izseljenec popolnoma odpadel od vere. Požrtvovalni nastop slovenske izseljenke duhovščine je ta nenaravni pojav krepko zavrl vsaj po naselbinah, kjer so o pravem času dobili slovenskega duhovnika.

Materina slovenska beseda iz ust duhovnika vse drugače zveni kakor tuja in marsikdo, ki je bil že versko zelo zanemarjen, je našel svoj mir in spravo z Bogom prav po istih besedah, ki jih je govorila še mati, ko mu je prikrat sklepala roke. Središča in žarišča verskega življenja so v Ameriki, kjer je največ naših ljudi, narodne župnije s šolami, dvoranami in cerkvenimi društvi, ki jim moramo pristevati še izvenccerkvena društva in tisk. Med našimi v Ameriki se je začel razveseljevati katoliški preporod proti razkrajalnemu delu slovenskih protiverskih društev, ki so včlanjena v „Slovenski narodni dopolni Jednoti“ in „Slovenski svobodomiselnih podporni zvezi“ in socialistični „Prosvetni matici“. Doba katoliškega preporoda se je začela, ki je bil ustanovljen list „Ave Marija“, ki že nad 25 let misijonari med našimi ameriškimi izseljenci in se z vso odločnostjo upira protiverskemu valu. Začeli so prijeti katoliške shode po vseh večjih krajih, kjer bivajo naši izseljenci. Pred dvema leti so šli katoliški voditelji bolj globoko s tako imenovanimi dnevi katoliškega tiska. Tako je prišlo, da je velik del naših izseljencev, o katerih se je pred leti mislilo, da so izgubljeni za vedno, začel vračati k svojemu Bogu in Cerkvi. Mnogi se vračajo sicer po hudih preizkušnjah, a vračajo se le. Naravno pa je, da je v taborih verskih odpadnikov zadnje čase velika protiverska gonja, ki je tako besna, kakršna je bila samo ob nastopu „Ave Marije“ pred 25. leti. Tudi število ameriške duhovščine se je zadnje leto pomnožilo za osem novomašnikov, samih slovenskih ameriških sinov, ki se bodo posvetili delu svojih rojakov.

Zalostno pa je, da se ameriško slovenstvo

naigaba že tako k zatonu. Tri slovenske rodove lahke štejejo v Ameriki. Prva dva rodova dasta nemara 300.000 duš, tretjega rodu pa skoro ne kaže več šteti, je skoro popolnoma amerikaniziran. Majhen narod smo in še to slabost imamo, da se skušamo takoj prilagoditi vsakemu tujcu, da takoj začnemo govoriti njegov jezik, čeprav znamo govoriti samo nekaj besed. Prav tako skeleče je vprašanje našega materinega jezika tudi drugod, kot n. pr. v Nemčiji, kjer otroci Slovencev ne znajo več slovenski. Pa tudi očetje so že toliko časa tam, da komaj vedo, kako je tu doma.

Cezdalje bolj se rahlja vez materine besede, ki bi morala priklopiti naše v tujini na stari kraj. Saj drugi rod govori slovensko komaj v narečju.

Spomin na domovino ob zeleni Savi in Dravi, na njene gore, na njene vasice in mesta bi

moral biti nekaj svetega. Posebno pa mi sami v starem kraju bi morali držati naše brate na tujem, kolikor seveda moremo, da nam ne bodo vsaj tako hitro utočili v tujem morju!

Dvigniti se mora bolj naš narodni ponos in slovenska zavednost. Saj so Slovenci tudi zmogljivi ustvariti dela, ki bi bila v čast tudi velikim narodom. Naš narod je dal tujini n. pr. Ameriki mogočne kulturne delavce, katerih imena bodo ostala v zgodovini te države zapisana z zlatimi črkami, z njimi pa tudi ime našega naroda. Malo je drugih večjih narodov, ki bi prinesli toliko žrtev in toliko storili za drugo svojo domovino, kakor prav Slovenci.

Tako mali narod, ki pa je dal iz svoje srede take moke kot so Prešeren, Cankar, Jeglič, Krek, se nikjer — tudi v tujini ne sme sramovati in ne pozabiti svojega jezika in krvi.

Iz škofjeloškega okraja

Prof. Ivan Dolenc

je kandidat JRZ za naš okraj. Da bodo volilci našega okraja malo boljše spoznali moža, kateremu je JRZ zaupala, da nas bo zastopal kot prvi poslanec našega okraja v bodoči narodni skupščini, bomo na kratko podali njegovo življenjsko pot. Vsi volilci bodo spoznali, da so naši možje postavili za kandidata moža, ki je vreden zaupanja prav vsakega volilca našega okraja.

Pri „Jamniku“ v Sopotnici v škofjeloški fari je njegov rojstni dom. Rodil se je leta 1884. Danes je ravnatelj drž. učiteljskega v Ljubljani. Srednjo šolo je dovršil v Kranju, vseučilišče pa je dovrševal na Dunaju. Bil je 23 let profesor v Ljubljani. Vmes je bil pet let dodeljen v stenografsko službo in sicer najprej pri dunajskem parlamentu proti koncu svetovne vojne, nato pri narodni vladi v Ljubljani in pozneje v narodni skupščini v Beogradu. Prejšnji režim ga je silno preganjal. Leta 1932 je bil premeščen v Mostar, kjer je bil tri leta in od koder je pošiljal nad vse zanimiva „Pisma iz Mostarja“, ki so izhajala v „Slovenec“. Leta 1935 je bil imenovan za prosvetnega inšpektorja pri kr. banski upravi v Ljubljani, od konca leta 1937 pa je ravnatelj drž. učiteljskega v Ljubljani. Ves čas svojega službovanja je bil odbornik Prosvetne zveze in je znan kot priljubljen predavatelj širom Slovenije. Bil je intimen prijatelj in sodelavec dr. Janeza Kreka ter je do sedaj uredil tri zvezke njegovih zbranih spisov.

In njegov namestnik Franc Debeljak.

Kakor izhaja g. prof. Dolenc iz „Jamnikove“ rodbine iz Sopotnice tako izhaja g. Debeljak iz zelo ugledne trgovske družine „Jamnikovih“, čeprav si nista v sorodu. G. Francelj na pozna mesto in obe dolini prav dobro, saj je ugleden trgovec ter predsednik občinske in okrajne JRZ. Rodil se je 1. 1901. Gimnazijo je dovršil v škofjeloških zavodih v St. Vidu nad Ljubljano, nakar se je vpisal na ljubljansko univerzo. Kot visokošolec je dokončal gospodarski abiturientski tečaj nakar je stopil v službo pri Gospodarski zvezi, kjer je vodil lesne obrate. Nato se je vrnil domov v Škofjo Loko, kjer je najprej postal tajnik, nato pa ravnatelj Mestne hranilnice v Škofji Loki. Skupaj z bratom Viktorjem sta nato prevzela električni mlin „Trata“ pri škofjeloškem kolodvoru. Je vnet javni delavec in je velika njegova zasluga, da je Škofja Loka dobila svoj lastni okraj.

Kakor rečeno, podali smo njiju življenjsko pot. Oba sta „naša“ kar se le more biti. Oba poznata prav zato vse težnje našega ljudstva. Oba pa sta tudi zavedna katoliška slovenska sinova. Prav zato pa se bo naše ljudstvo izreklo 11. decembra z vsemi svojimi glasovi za njiju.

Pa njih nasprotniki izpod „mačkovega repa“.

Veliko nezadovoljstvo nad dr. Kramerjevo vratolomno politiko, ko je šel in se zvezal

z dr. Mačkom, se je takoj opazilo tudi med uvidevnejšimi, resnimi in najodličnejšimi člani tukajšnje JNS. Uvideli so, da s takimi zvezami in tako politiko res ni mogoče priti pred volilce. Veliko pa jih je, in zlasti najodličnejših, ki javno odobravajo res koristno gospodarsko politiko dr. Stojadinovića in pomirjevalno taktiko voditelja Slovencev dr. Korošca. Vse to je pripomoglo do tega, da so vsi, ki bi mogli prevzeti kandidaturu za JNS, to gladko odklonili in tako je JNS morala poiskati kandidata izven našega okraja. Našli so ga v osebi g. Albina Komana iz St. Vida nad Ljubljano, bivšega poslanca za Ljubljano-okolico. O njem zapišemo samo to, da je bil on eden izmed največjih nasprotnikov našega okraja in da je pristal prav tistega Puclja, ki je izjavil, da bo Sava preje tekla nazaj na Gorenjsko, kakor pa bo imela Loka svoj okraj.

Ce nas bi zastopali taki ljudje, bi kmalu splaval tudi naš okraj. — V ljubljanski okolici pač ne upa več nastopiti, ker ga ljudstvo preveč pozna, zato pa se sedaj nam skuša vrniti. Volilci pa bodo rekli 11. decembra „A ta nam poslanik ne bo!“

O njegovem namestniku čelvarju Hafnarju Ivanu, socialističnemu-sokolu pa napišemo s Prešernom: „Le čevlje sodi naj kopitar.“

Pa tudi zastopnik samoslovenstva ali bolje slovenskega „mačkova“ bo pri nas kandidiral in to v osebi g. Hartmana Lojzeta, uradnika Pok. zavoda v Ljubljani. Zlasti si skuša zagotoviti glasove kršč. socialistov, katere zapeljuje vodstvo JSZ.

Delavcem iz JSZ in drugim v resen opomin!

Delavec, vprašaj se — kam? Kje je tvoj interes. Ali ima vodstvo JSZ prav, ko vodi člane v politično društvo z framazoni, orjunaši, pofovci, pohorci, socialisti in komunisti? Zakaj sili JSZ in dela poklone dr. Mačku? Kaj naj pričakuje od njega?

Gospod Gostinčar je dejal na shodu JSZ pri nas letos: „Naš program je slovenstvo in katoličanstvo v najčistejši obliki. Lepo! Ali pa misli vodstvo JSZ uresničiti ta svoj svetovnonazorni program s tem, da dela poklone prav tistim, ki o tem nočejo nič slišati. Ali so vodstvu JSZ bližji komunisti in fašisti, kakor pa edino prava slovenska politična skupina, ki se zbira okoli dr. Korošca? Zakaj se vodstvo JSZ neprestano sklicuje na dr. Kreka? Ali je mogoče kdaj rekel: „Zvežite se z komunisti in fašisti, z framazoni in orjunaši, proti slovenski in katoliški skupnosti!“ Ali ni vedno povdarjal, da naj bo JSZ vedno del slovenske katoliške skupnosti? Pa če vzamemo naše domače razmere. Kdo je dal delavcem več zasluga, JNS ali JRZ. Ali niso ravno možje iz JRZ tisti, ki gledajo, da v našem mestu ni brezposelnosti. Kdo ima od tega koristi. Ali ne delavci? Ali mogoče delavci želijo, da se povrnejo časi orjuna, Jevtičeve in Živkovičeve diktature? Ali naj se povrnejo časi brezposelnosti, brezposelnosti, ko veliko delavcev ni imelo kaj jesti? Vsa, kdor bo volil dr. Mač-

kovo listo, bo volil proti slovenskemu narodu, proti napredku, proti delavskim koristim, proti današnji socialni zakonodaji. Glasoval pa bo za fašizem in komunizem, samo za svoje koristi ne. Ali je to v skladu z načeli dr. Krekove krščanske strokovne organizacije? Delavci, s tem da boste glasovali za listo JRZ, edino listo, ki bi jo smel voliti vsak Slovenec, poveste svojim zapeljivcem, da je bila JSZ ustanovljena od dr. Kreka zato, da bi v delavcu ostal svež slovenski in katoliški duh in ha nočete, da bi se v njo vrnili fašisti in komunisti, ki so jo že danes zapeljali v kalne vode.

Vsem zlobnim in dobrim

Čudovit odmev je našel po vsej deželi izredni dogodek, ki se je v nedeljo 13. novembra odigral na Brezjah. Saj veste: z ono 9 letno deklico Tončko Krajnikovo iz Godešic, ki je nenadoma shodila in začela govoriti.

O vsem tem je pisal že „Gorenjec“ v zadnji številki, pa „Slovenec“ z dne 20. novembra. Zato ne bomo ničesar ponavljali. Le naslednje moramo omeniti:

Nekateri „vsevedneži“ se širokoustiljo in pravijo, to je treba čisto enostavno razlagati. Deklica je pač izgubila v svojem življenju neki kontakt in ni mogla govoriti in hoditi. Podobno kot pri elektriki. Ko se je pa dosti pretresla na poti na Brezje ob prenašanju, je pač to tako delovalo, da je zopet prišel pravi stik in tako shodila! O, čudovita moč! Povejte to vsem hromim in živčno otrplim ljudem, ki jih je povsod dobiti, in ne bo treba več nobenega zdravnika, ker ne bo več nobenega bolnika!

Takim „učenjekom“, ki se dobijo po kavarnah, gostilnah, uradih in po tovarnah, bi morda kazalo pretrpeti njihove močbane, da bi prišli na svoj red in do — pravega stika!

Kot je zgornji ugovor nespameten, je pa drugi naravnost — satanski. Po tovarnah in po vlakih se dobe zlobneži, ki celo trdijo, da so — čujte — starši omenjene deklice dobili deset tisoč din in deklico pohabili; sedaj pa, ko se bližajo volitve, je pač prav, da je zopet ozdravela. —

Vsi ti zlobneži naj pomislijo, kako strašno obrekujejo poštene slovenske starše in poštenega krščanskega delovnega človeka, ki s trdim delom preživlja številno družino. Ti starši bodo gotovo vsakemu takemu zlobnežu pokazali pot dokazovanja pred sodiščem, ko se jih tako sramotno žali in obrekuje, kjer bo imel priliko dokazati, kako se je to zgodilo...

Čudno, da ti mojstrsko nastrojeni ljudje, ki imajo tako hrepenenje po denarju, sami ne pokvarijo kakega svojega otroka, da bi dobili — pač krasno nagrado — recimo sto jurjev in bi tudi sedaj tega svojega otroka ozdravili češ otrok je naglo ozdravil, ko smo sami hoteli! Ali ne bi bil to prekrasen protidokaz in volilno sredstvo? Veliki mojstri, morda imate v tem že dobrekušnje?!

Če vi sami tega ne zmorete, pa povejte, kje se dobe taki lokali, kjer se pokvari otroka za težke denarce in kjer jih zopet umetno ozdravijo; potem se bi le mogoče dobil od „človekoljubnih“ sodrugov kdo, ki bi ga premamilo, zakaj, kjer je hudobija, tam pač ne sme biti — zastarele ljubezni do otrok, če jih je še kaj!

In vendar se kljub vsej nespameti zlobnih jezikov dobe cincarji, ki kar — verjamejo takim budalostim.

Vsi dobri pa se veselijo z deklinimi starši, ki pravijo: „Mi vemo, kako je

deklica trpela in mi z njo, sedaj pa hvala Bogu, je temu konec. Marija nam je pomagala!"

Zdi se, da je ob tem ozdravljenju človek le — majhen.

Gimnazijski direktor odhaja v pokoj!

Včeraj se je od državne realne gimnazije v Kranju kot njen aktivni profesor in direktor poslovil dr. Simon Dolar. Nastopil je svoj zasluženi pokoj. Dasi po rodu sin štajerske dežele, je tekom dolgoletnega službovanja na gorenjski gimnaziji postal Kranj njegov drugi dom. Saj je služboval kot profesor na gimnaziji v Kranju že od leta 1909. Leta 1933, pa je po predčasni upokojitvi dir. Košnika postal še njen direktor.

G. direktor v pokoju se je rodil 26. oktobra 1877. v Hotinji vasi blizu Maribora. Po dovršeni gimnaziji v Mariboru je l. 1898. šel študirat na Dunaj in v Gradec matematiko in fiziko. Služboval je najprej na I. drž. gimnaziji v Ljubljani, odkoder je nato prišel v Kranj. Poleg matematike in fizike je poučeval v višjih razredih gimnazije tudi filozofijo. Ob filozofiji so ga začela zanimati vzgojeslovna vprašanja. Iz področja fizike, filozofije in vzgojeslovja je napisal nekaj razprav in ocen. Kot profesor je g. direktor v pokoju pri dijaki užival sloves pravičnega profesorja. Dijaki prejšnjih let ga imajo v spominu kot zelo strogega in nepostljiivega profesorja, ki je v svoji stroki temeljito podkovan. V zadnjih letih kot direktor je do dijakov postal nadvse mil in prizanesljiv.

Kot direktor je ves prosti čas, ki mu je poleg direktorskih poslov še ostal na razpolago, porabljal za izvenšolsko

delo. Zato mu za tako zvano družabnost skoro ni ostajalo časa. Udeleževal se je pri Dijaški kuhinji in pri Glasbeni šoli kot njen predsednik. Veliko se je posvečal nekaterim narodno ohranilnim organizacijam. Bil je tudi med najodličnejšimi člani Narodne odbrane v Kranju. Politično se je usmeril popolnoma v smislu jeenesarskih idealov, ki prihajajo prav v zadnjem času v drugo fazo svojega razvoja. Morda so njegovi prijatelji, posebno od uredništva prepovedanega lista „Sobote“, večkrat nekoliko preveč izrabljali njegovo naklonjenost. Kot direktor ni imel sreče na gimnaziji, ki je tekom njegovega načelovanja imela najbrž rekord v raznih disciplinarnih preiskavah.

Ob odhodu v pokoj želimo g. direktorju dr. Simonu Dolarju, da bi užival svoj pokoj v miru, zadovoljstvu in zdravju. Vršilec dolžnosti direktorjevih poslov na gimnaziji je postal g. prof. Mirko Kmet.

Tedenske novice

IZ UREDNIŠTVA

Radi državnega praznika 1. decembra naj nam dopisniki pošljejo svoje prispevke najkasneje do srede 30. t. m.

KRANJ

Poroka. V župni cerkvi Sv. Družine v Mostah pri Ljubljani sta v sredo 23. t. m. stopila v zakon gdč. Vida Logarjeva, iz znane kranjske Logarjeve rodbine, in g. Alojzij Ilija, urednik Slovence. Poročil ju je domači župnik g. Miha Jenko, ki je ženinov rojak iz cerkljanske fare in tudi star prijatelj Logarjeve družine. Za priče sta bila nevestin brat dr. Jože Logar, podkonzul v Düsseldorfu v Nemčiji, in nevestin svak g. dr. Joža Bohinec, banovinski zdravnik v Cerkljah pri Kranju. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Vsakdo greši, kdor ne uporablja edinstvene ga Solea mila. Dobi se v vsaki boljši trgovini. Cena din 750.

ŠMARJETNA GORA VAS VABI! NA ŠMARJETNO GORO JE NAJLEPSI IZPREHOD!

Prosvetno društvo bo na željo mnogih obiskovalcev uprizorilo v soboto in nedeljo 27. t. m. Molierjevo komedijo „Namišljeni bolnik“. Komedia bo prav vsakega razveseljevala ter smo prepričani, da bo tudi obisk zadovoljil vse — tudi igralce. Predstave bodo v soboto ob 9. uri zvečer in v nedeljo ob 4. popoldne. Rezervirajte si vstopnice v trgovini g. Podjavorskega in v nedeljo v knjižnici Ljudskega doma.

Solea krema 3., 5., 10., milo 750. Za trgovce po orig. tovarniških cenah. Glavno zastopstvo za Gorenjsko:

HINKO PODJAVORSEK - KRANJ.

Za sledovi zločinov Staneta Zupana. Orožniška postaja v Višnji gori je sporočila ljubljanski policiji, da je aretirala že dolgo zasledovanega Staneta Zupana, 30 letnega trg. pomočnika brez posla, sicer pa vlačugarja in delomrzneža. Tega Zupana so oblasti iskale najmanj dve leti. Stane Zupan je imel navado, da se je izdal za časnika, za sodelavca „Planinskega vestnika“, za nabiralca oglaševanja in za nadzornika Slovenskega planinskega društva in da dela markacije in izpisuje podatke za neki novi „Vodič“, ki ga namerava izdati banovinski tujsko-prometni svet. Ko so orožniki preiskali Zupana, so našli pri njem vse polno potrdil za oglaševanje, naročilnice in podobno. Oskrbniki tujsko-prometnih in planinskih koč, turistovskih domov, hotelirji, gostilničarji in slični so namreč v velikem številu nasledili Zupanu ter izplačevali are od 10 do 300 din. V kolikor je škoda, ki jo je povzročil Zupan, dosedaj ugotovljena, znaša nad 15.000 din, vsa dejanska pa še mnogo več. Orožništvo v Višnji gori in ljubljanska policija prosita vse, ki še kaj vedo o Zupanovih goljufijah, naj o tem obvesti oblasti. Zupan je sedaj v zaporih sodišča v Višnji gori.

Zveza združenih delavcev v Kranju priredi v nedeljo, dne 27. nov. ob 9. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma svojo prvo konferenco.

Ker je ta konferenca zelo važna, zato pozivamo vse naše članstvo, da se je udeleži v obilnem številu.

Opozorilo. Proti zimi se vsak dan vedno več brezposelnih obrača na me s prošnjo, da bi jih „kam spravil v tovarno!“ Če bi vsem posilec pisal prošnje in priporočila in se z vsemi razgovarjal, potem bi sploh ne mogel več vršiti svojih stanovskih dolžnosti, pa bi še moral imeti osebnega tajnika samo za razne prošnje. Prosim, naj brezposelni nikar ne prihajajo v župnišče s prošnjami za delo, tudi na kake pismene prošnje ne morem več odgovarjati. V Kranju imamo javno borzo dela, naj se vsak obrne tja za posredovanje. Da bi mogel za koga posebno prositi, je potrebno, da vem, ali je vreden in potreben. Nikakor pa se ne morem sam osebno zanimati in zasledovati, kdo je potreben in kdo vreden, da bi dobil kako službo. Če kdo želi kake osebne intervencije, naj se obrne na pisarno Zveze združenih delavcev v Kranju, kjer bo dobil potrebne informacije. Naj se izvede ta edina krščanska organizacija po vseh župnijah in naj ona prevzame posredovanje za delo onim, ki so res potrebni in vredni. Upoštevati je pa tudi treba, da kranjske tovarne niso neko brezmejno velika podjetja, ki bi mogla sprejeti v seboj vslo Slovenijo. Treba je tudi kje druge poiskati dela. — M. Škerbec, dekan.

Videodanska c. 6

Kranjska občina je razpisala mesto občinskega gradbenega inženirja. Prosilci morajo imeti izpit za pooblaščenega gradbenega inženirja, oziroma državni usposobljenostni izpit. Prošnje se morajo vložiti do 19. decembra t. l. pri kranjski občini.

Zvočni kino

„Kino Šmartinski dom“ v Šmartnem pri Kranju

Turistovski velefilm

Osvajači višin

V glavni vlogi: Franc Schmid — Teodor Loos

Glasbeni šlager velefilm

ŠPANSKA KRI

Imperio Argentina

PREDSTAVE: z rednimi cenami:

v soboto, dne 26. nov. ob 8. uri zvečer,
v nedeljo 27. nov. ob 4., 6. in 8. uri zv.

v sredo, dne 30. nov. ob 8. uri zvečer
in na praznik Zedinjenja, dne 1. dec. 1938
ob 4., 6. in 8. uri zvečer.

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetskih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

„Nikar ne razbijaj, saj sem že tu,“ se je oglasila gostilničarka in postavila preden putih vina.

„Eh, stare kosti, tebe bi poslal po smrt, ne pa po vino. Na, tu imaš denar, da ti ne pozabim plačat.“

Svobodnjak je zatočil tolar po mizi, da je zletel daleč po tleh. Oštrka ga je pobrala in odšela drobiž. Svobodnjak pa je treščil drobiž po mizi in ukazal:

„Kaj mi vračate se fenigel! Obdržite jih in prinesite še drugo vino za ta denar. A goljufati mi nimaš, imam bistre oči.“

Oštrka je prišla z vrčem in je dolila gostom vina v majolke.

Rado se je branil pijače.

„Ne bom pil vina za tvoj denar! Nisem brez srebrnikov.“

„Pil boš!“ je vpil Dolinar. „Jaz ti pokažem, smrkavec! Ali meniš, da je moj denar hudičev? In če tudi bi bil, saj vino je stisnjeno iz grozdja. Pij na srečen izid punta.“

„Naj bo! Na srečen konec našega pravičnega boja bom pil, drugače pa ne bi.“

Svobodnjaki so trčili in pili.

„Dolinar! O vseh svetih ne sme nobeden več vaših kmetov dati desetine, nobeden več iti na tlako. In še Krničanom dopovejte, Poklukar ni za to,“ je ukazal Vehar.

„Hej, vendar sem to dočakal!“ je veselo zavpil Dolinar in poskočil, da se je lesena hiša stresla. „Hej, Hartman, enkrat si ti poslal biriče nadme, zdaj pojdem pa jaz nad te!“

„Pokažemo jim, ha, se je smejal Ožbalt.“

„Kaj boš ti!“ je vpil Dolinar. „Ti poleno suho! Kdo se te boji? Glej, da bodo tlačani boljši od tebe, drugače ne bo nič.“

Ožbalt je hotel ugovarjati, a Podgorec ga je hitro brcnil pod mizo in mu pomežiknil, naj molči.

Pijani Poklukar se je dramil iz vinjenosti.

„Kaj vam povem? Tako vam povem, da ne boste nič opravili. Graščinci imajo moč eh, kmetje jih ne uženejo nikoli!“

„Koga?“ se je zadril Dolinar. „Kaj čvekaš, pijano budalo?“

„Nič ni, oh nič! Saj pravim, da naj moji tlačani store

po svoji volji, povedal jim bom, da naj le Veharja poslušajo. A krvi pa ne bom prelival, nak, tisto pa ne.“

„Kaj ne boš?“ je vpil Dolinar.

„Pustite ga pri miru,“ je pregovarjal Rado.

„Tiho bodi. Poklukar, česa ne boš?“

Poklukar je komaj vedel s kom govori in je trdil:

„Krvni ne bom prelival, drugo naj bo kakor hoče.“

„Kakšen puntar pa si?“ je vpil svobodnjak.

„Puntar sem, vi mi še podobni niste. Samo ljudi ne bom moril, krvi ne maram videti.“

Dolinar je škrtnil z zobmi in pograbil pijanega Poklukarja čez pas, kakor otroka. Svobodnjak je vpil v pijanosti:

„Kaj mi hočete? Pustite me!“

Dolinar se pa ni menil za vpitje, odprl je vrata, stopil na prag, vzdignil pijanega Poklukarja visoko pod strešno napušč in ga zagnal čez cesto po bregu. Potem se je vrnil v hišo in se široko smejal.

„Za danes ima plašar pijani zadosti. Hej, dočakali bomo, da se bo boril še prav v prvi vrsti.“

„Vi nam pobijete vse ljudi, ga je med smehom opominjal mladi Vehar.

„Kaj? Nobenega še nisem ubil, čeprav sem biričem polomil kosti in tudi teh norcev vam ne pobijem. In če bi jih, bi ne bilo pravzaprav nobene škode.“

Rado je pogledal skozi okence.

„Mračni se že in jaz bom moral iti.“

„Če moraš iti, pojdi!“ je rekel Dolinar. „Kar si se nameril to izvrši, drugače se ti krave lahko smejejo.“

„Ostanite torej z Bogom, prijatelji in ne pozabite, kar sem vam naročil. Enkrat bom že še prišel do vas, da se pomenimo, kako se nam je treba držati.“

„Kaj tisto!“ je vpil Dolinar. „Če pride graščinec in hoče od tebe desetino, ali če te kliče na tlako, mu pokaži s pestjo. Zdati smo prišli do tega, da so vse pravice graščincev zapisane v dimu.“

Rado je vstal in hotel plačati pijačo, a Dolinar mu je ubranil.

„Spravi denar, baba je dobila že dovolj za vino. Ne pustimo, da bi v Emavsu“ obogateli od vaših tolarjev.“

„Ohrani vas Bog v svoji milosti,“ se je Rado poslovil. „Bog te obvaruj!“ so mu želeli.

Rado je zunaj odvezal konja in popravljal sedlo. Tedaj je začul nedaleč od sebe znan glas, zateglo pojoč pobožno pesem.

„Vse rožce po polju
bom v šopek nabral,
en venček bom spletel,
Mariji v čast ga bom dal.“

Pred Radotom je obstal berač Jakob in ga pozdravil.

„Imaš kaj sporočil od Klandra? je vprašal Rado.

„Nimam. Edino nekaj vem in ta novica je vredna zlatega denarja in še več.“

„Kaj takega?“

Berač je stopil tik pred Radota in mu na dolgo in široko razložil, kako si je Hribar zaslužil svobodnjaški meč. Rado se je naslonil na konja, prevzel od veselja. Nato je segal v žep in dal beraču srebrni tolar.

„Na tu imaš, zaslužil si ga.“

Berač se mu je glasno zahvaljeval, a Rado ga še poslušal ni. Ves onemogel je slonel ob konju samo srce mu je klicalo:

„O Bog, bodi zahvaljen za to milost.“

Duša mu je bila polna najčistejšega veselja, ko je v diru gnal vranca proti domu.

XVI.

Druga dan je bila nedelja. Veharjev Rado je vstal, ko je pozno jesensko sonce še postrani osvetljevalo Gorjuše. Prvo se je spomnil novice, ki mu jo je povedal berač Jakob, drugo je vse odrinil. Komaj da se je dobro oblekel, že je hitel naročat hlapcu, naj mu osnaži vranca in ga uredi za pot. Potem je brez premisleka in odločno stopil pred mater.

„Dobro jutro, mati!“

„Bog ti daj srečo, sin,“ mu je veselo odzdravila in oči so se ji zasvetile, ko je gledala ljubega edina.

Rado je sedel na izrezljan stol, materi nasproti. V zadregi je gledal v tla, ni mogel prav povedati kaj name-ra, ker ji bo morda težko pri sru. Mati je videla, da ga nekaj teži. Pobožala ga je z velo desnico po licu, kakor otroka.

„Zaloster, se mi zdiš, Rado.“

Fant se je zdržnil in odgovoril:

„Zalost in veselje mi trgata dušo, mati. In tema dvema se pridružujejo še dvomi.“

„O čem dvomiš, sin? Vendar ne stopaš na pot svojega očeta? Ko nama Bog sedem let ni dal otrok, je očitno dvomil v njegovo pravičnost in dobroto. A Gospod mu je dvome razpršil, ko nam je poslal tebe, sin moj.“

Originalne Tivar

hubertuse, damske plašče in moške
hlače ima stalno na zalogi

Sikra Kranj

Moške hlače Din 39-; volnene štofaste Din 55-; pumparice Din 75-95-; otroški hubertusi Din 165- 185-; damski Din 270- 300-; moški Din 280- 320-; damski plašči Din 220, 330, 450, Prepričajte se!

Ako imate kurja očesa in se vam dela trda koža, pridite v našo higiensko urejeno pedikuro, kjer vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za din 6.-. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker vam za malo denarja strokovnjako popravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Bata.

Najboljše sirovine, največja izdatnost in polna teža so odlike terpeninovega mila "Oven". Za svoje perilo rabijo Slovenke samo ta odlični domači izdelki.

Dne 11. decembra bo imelo v našem mestu volilno pravico 1868 državljanov. Od tega odpade na samo mesto 1090 volilcev, ostalo pa na okoliške vasi kranjske občine.

Dr. Jarc France
odvetnik v KRANJU

se je preselil

s svojo pisarno na Vidovdansko cesti št. 3.
(hiša g. Antona Majdiča)

Naslednje naj prikaže kako se na kranjski gimnaziji vzgaja slovenska mladina in poučuje o dogodkih izven meja naše države:

... Slovaki so bili podkopljeni od nemških agentov in so zato zahtevali avtonomijo...

Resnici na ljubo moramo povedati, da ni zgodovina stroka dotičnega vzgojitelja, zato si lahko privoščijo tako izvijanje zgodovinskih resnic. Ker pa dotični vzgojitelj na zelo čuden — za vzgojo mladine celo nedopusten — način izraža svoje mnenje o naših vodilnih državnikih, prinašamo sledeče njegovo mnenje, izraženo javno v razredu:

... Gotovo že veste, da je g. direktor upokojen. Ali mislilo, da bodo sedaj zlati vrabci letali po strehah? Jaz sem bila, sem in bom sokolica!...

Zelo značilno za razmere na kranjski gimnaziji!

Zadnje neurje je povzročilo, da je Sava v Struževem prestopila bregove. Ker pa je jez Majdičeve elektrarne povišan, je to povišanje povzročilo, da je voda preplavila prav vse do samih hiš, kar se do sedaj še ni zgodilo. Ape-liramo na oblast, da ukrene vse potrebno, da se to neznosno stanje odpravi ter prebivalcem zavaruje njih premoženje, ki je vsled povišane-ega jez v nevarnosti pred povodnjavo.

Prosvetno društvo - Pevski odsek obvešča člane pevce, da se vršijo redne pevske vaje vsak torek in četrtek ob 8. uri zvečer. Prosimo za točnost! Novi pevci dobrodošli!

Skupno združenje obrtnikov obvešča svoje člane, da se začne 2. januarja v Kranju slikarski in plesarski tečaj. Prijave sprejema v mesecu decembru združenje obrtnikov v Kranju.

Radi popravila lokala pisarne Skupnega združenja obrtnikov pisarna ne posluša do preklica. V nujnih zadevah se je obrniti na predsednika združenja obrtnikov g. Pollaka Jurija.

Avtomobil treščil v konja in ga pobil. V četrtek, 17. t. m. zvečer se je zgodila na Koprnici pri Kranju vsled goste megle precej huda nesreča. Avtomobil, v katerem se je vozil potnik tovarne „Peko“ iz Trziča, je treščil v konja in voz last kranjskega g. dekana in

mladega konja tako hudo poškodoval, da je konj še isto noč poginil. Občutno škodo trpi tudi lastnik avtomobila.

V kad z vrel vodo je stopil. V ponedeljek 21. novembra je v tekstilni šoli v Kranju barval blago s svojim kolegom praktikant Ambrožič Anton, doma iz Ljubnega. Ko je blago bilo že skoro pobarvano, je Ambrožič hotel pogledati v kad, takrat pa mu je spodrsnilo in fant je po nesreči stopil v kad z vrel vodo ter si opekel nogo. O nesreči je bil takoj obveščen ravnatelj tekstilne šole, ki je spravi-ponesrečenca k zdravniku g. dr. Petriču. Ambrožič je imel do kolena opečeno nogo, zato je zdravnik odredil takojšen prevoz v bolnico. Z reševalnim avtomobilom kranjskih gasilcev so ga potem prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Narodno-obrambni odsek Prosvetnega društva v Kranju prosi vse zavedne Slovence, naj se v izseljeniškem tednu, ki bo od 27. novembra do 4. decembra, spomnijo naših izseljencev in zamejnih Slovencev z različnimi darovi: z denarjem, časopisi, knjigami, ki jih ne rabiš več, in drugimi darovi. Odzovite se prošnji naših izseljencev in ne odrekajte podpor zanje, kadar bo kdo zanje poprosil. Stare knjige, časopise in podobno, namesto da so ti v napotje in namesto, da bi jih sežgal, spravi in jih ponesi narodno-obrambnemu odseku. Pr. društva, da jih pošlje izseljencem. Oddajajte jih pri g. Košoroku v Tiskovnem društvu.

Vsak, tudi najmanjši dar za našo kri v tu-jini, je veliko narodno delo!

Tople flanelaste rjuhe!

reklam. cena

Din 19.-.

Dobre kvalitete, 220 cm dolge, v vseh barvah

Din 26.-,

Najfinejše la Din 35.-.

Sikra - Kranj

SMARTIN PRI KRANJU

1. december. Prosvetno društvo priredi skupno z F. O. in D. K. svečano akademijo v proslavo 20. letnice Jugoslavije. Ob tri četrti na 8. je zbirališče v Smartinskem domu, od koder gremo skupno k sv. maši. Akademija se vrši po sv. maši. Udeležba je za vse članstvo obvezna.

V nedeljo 4. decembra pa priredita F. O. in D. K. v Smartinskem domu Miklavžev večer za odrasle pri pogrujenih mizah. V ponedeljek, 5. decembra pa obišče Miklavž naše male. Pričetek, v nedeljo ob 6. uri zvečer, v ponedeljek ob 5. uri popoldne.

K obilni udeležbi vljudno vabljeni.

ŠKOFJA LOKA

„Politikant“. Naše prosvetno društvo postaja vedno bolj agilno. V nedeljo je uprizoril njegov dramski odsek „Politikanta“. O izvedbi te igre moramo omeniti, da je bila prav dobra. Publike je bilo nabito polna dvorana, ki je bila zopet veliko premajhna. Od igralcev moramo posebno pohvaliti g. Lovra Planino, ki je s svojo sijajno pojavo izvrstno zabaval. Dalje moramo omeniti še vse štiri Guzelje. Le tako naprej! Radi bi pa videli na odru v bodoče še naše stare igralce, Ziberla Matev-ža, Ravnikurja Andreja, Langerholca Jožefa, Finžgar Franca, Omane, Grobar Franco itd.

PODEREZJE

Kot vsako leto — ima tudi letos pevski odsek Prosvetnega društva v nedeljo po sv. Ceciliji, dne 27. novembra „Pevsko prireditve“ pri kateri izvajajo poleg lepih pesmi spevoigro „Srce in denar“. Začetek ob 3. uri popoldne v gasilski dvorani. Vabimo vse!

KOKRICA

Svarilo. Zadnje čase se širijo vesti v neklaskr-nitvi vaške kapelice na Kokrici. Ker pa te ve-

sti niso resnične, bom proti vsakomur, kdor bi take laži še širil sodnijsko postopal, Klop-čič Ivan, Srakovlje.

KROPA

Povodenj. V torek 22. t. m. je naš kraj dole-tela velika nesreča. Po enodnevnem deževju se je potok Kroparica tako povečal, da je voda stopila iz svoje struge, rušila jezove, zidove, pota in travnike. Iz vseh hiš ob vodi so se ljudje morali izseliti. Zalostno je bilo, videti matere s svojimi otroki, ki niso vedele kaj bo, če bo voda še nadalje naraščala. Vsi moški so delali neumorno celo popoldne in cel večer. Zvečer so prišli na pomoč gasilci iz Ra-dovljice. Ker so Radovljčani videli, da je ne-varnost velika in da so domačini že vsi pre-močni in premraženi so vsi z veliko vneto prišli za delo.

Reševalno delo pa ni bilo brez nesreče. Predsednik Fantovskega odseka se ima zahvaliti samo svoji telovadski sposobnosti, da ga niso

Za Miklavža!

kupite vsakovrstne

IGRAČKE

kakor: avtomobile,
puncčke, - gugalne
konje, - otroške vo-
zičke itd. po zelo
ugodnih cenah pri

**Sikra, Kranj
Ivan Savnik
Kranj**

Oglejte si razstavlje-
ne igrače v izložbah.

odnesli valovi. Takoj za njim se je udrila zemlja načelniku gasilcev Franc Mohoriču iz Kroke, katerega so strašni valovi potoka od-nesli preko dveh jezov 500 m daleč. Par ljudi je slišalo njegov obupni klic na pomoč ali v temi in zaradi velike brzine vode niso mogli pomagati. Lahko rečemo, da se je čudežno rešil, ker ga je voda vrgla skoro nepoškodova-nega na jarmov travnik, kjer so ga ljudje dobili.

Oblast prosimo, da to povodenj vzame za najresnejšo zadevo in da enkrat za vselej strugo potoka v Kropi uredi.

Ljudski oder. V nedeljo 20. t. m. popoldne so člani Ljudskega odra v Kropi uprizorili Zu-pančičovo tragedijo „Veronika Deseniška“. Pri polni dvorani so igralci pod vodstvom režiserja g. Solarja zelo dobro podali to lepo delo.

V nedeljo 27. t. m. ob 3. uri popoldne bodo igralci „Veroniko Deseniško“ ponovili.

TRZIC

Strašno neurje je bilo nad tržiško kotlino v torek popoldne. Že pred poldnem je prinašala Bistrica hlode, deske, drevje in podobno. Vo-dovod za Virjem k Mestnemu domu je bil pred poldnem že poškodovan. Malo pred 1. uro je voda odrgala jez pod mostom sv. Janeza. Najbolj je voda naraščala od dvanaajste do tretje ure popoldne. V Dolini je igrala mosto-ve in cesto, katera je na več krajih popolnoma odnešana, tako da niti za peš hojo ni uporab-na. Baron dr. Karl Born ima ogromno škodo. Prebivalci Doline so odrezani od Trziča in so trpelo več mesecev, predno bo možno z vozm priti v Trzič. — Mešenik ni bil tako strašen kakor Bistrica, vendar je tudi ob tem potoku bilo prebivalstvo zelo zaskrbljeno. Na Zgornji, Pilarni je voda prestopila bregove in je bila nevarnost, da vzame občinsko stanovanjsko hišo ter da bo dobil Mošenk čisto drugo strugo. Nad mostom na Zgornji Pilarni se je močno pogreznila zemlja z drevjem vred, katero se je ustavljalo pod mostom in zadrževalo ogrom-ne množine vode. Požarni brambi, tako tržiška kakor predilniška, sta imeli polne roke dela. Vse je skrbela noč, ako dež in veter ne po-nehata. Ponoči se je zjasnilo in v sredo so se šele pokazala opustošenja.

Umrli je Marija Toporiš, žena krojača na Cegelsah. Pred nekaj dnevi jo je zadela kap in je ležala v nezavesti do torška dopoldne. Stara je bila šele 33 let. Zapušča žalostnega moža in tri fantke. Bog bodi milostljiv njeni duši. Možu in svojem izrekamo iskreno so-žalje.

Naši pevci ponovijo v nedeljo 27. t. m. ob poli 4. popoldne opereto „Dijak prosjak“. Lju-bitelji operet opozarjamo, da bo v nedeljo igrana zadnjikrat.

Pretečeni ponedeljek je bil prosvetni večer v Našem domu, na katerem je imel predavanje g. Vinko Rupret, šolski nadzornik iz Kranja, o pomenu vzgoje naše mladine. Predavanje je bilo globoko zamišljeno, za kar so mu bili navzoči zelo hvaležni.

Učenci meščanske šole priredijo na praznik 1. decembra ob 9. uri dopoldne v telovadnici

PREDVDOR

J. Vombegarjevo „Igro življenja“, s katero so naši igralci zadnjo nedeljo otvorili novo se-zono, bodo ponovili v nedeljo 27. t. m. ob poli 4. uri. Obisk toplo priporočamo.

Političen shod za predvdorsko faro bo v ne-deljo, dne 4. decembra po prvi sv. maši v Ljudskem domu v Predvdoru. Na shodu bo poročal o političnem življenju in predstojajo-
volitvah kandidat za kranjski okraj g. J. Brodar iz Hrastja. Vabljeni vsi somišljeniki JRZ kakor tudi vsi opozicionalci, da boste iz-
nat g. kandidata zvedeli o političnem življe-nju pri nas in mu tudi lahko povedali svoje mnenje o tem.

Isti dan se vrši tudi shod za faro Kokro v Kokri in sicer po sv. maši. Tudi na tem shodu bo govoril g. Brodar.

Kandidat JNS za kranjski okraj je tudi v na-šem kraju iskal zastopnika, da bi zastopal njegovo listo na dan volitev na volišču v Predvdoru. Pa ga do danes še ni našel. Dvo-mimo, da ga bo...

V zajetje je zadnje neurje napravilo pre-cejšnjo škodo. Nad samim zajetjem je bruh-nila voda in izklopala ca 2 m globoko brezdno ter z gramozom zasula skoro vse zajetje. Če bi ne bilo zajetje solidno grajeno, bi bila ne-varnost, da odnese tudi zajetje. Popravila bo izvršil Higienski zavod, ker do sedaj vodo-vod še ni bil kolaydiran.

CERKLJE

Pogovor dveh zavednih Slovencev v naši ob-čini, ali kakšno novico je Jaka prinesel Jane-zu, ki sta jo razmotrivala takole:

Jaka: „Janez, ali veš, da Robas Jože, bivši JNSarski župan, agitira za Mačkovo listo?“

Janez: „Ali je to mogoče? Saj je vendar pri zadnjih volitvah govoril, da je Mačkova lista protidržavna“ in njeni volilci „izdajalci dr-žave“! Sam pa ja ni to postal, saj je pravil, da je navdušen nacionalist in „državotvoren“ jugosloven!“

Jaka: „Veš, Janez, to je pa druga. Sedaj, ko se radi svojih „dobrih“ del JNSarji v lastni ko-ži ne upajo stopiti pred ljudstvo, so se skrili pod mačkov rep, da bi jih ljudstvo ne spo-znalo in jim tako poljubilo bič, katerega udar-ce je čutilo na lastni koži.“

Janez: „Tega pa naši ljudje gotovo ne bodo storili. Jaz mislim, da je dovolj počeno za vsakega občana, ker se ta mož navdušuje za Mačkovo listo in noben zavezanec ter pame-ten občan ne bo glasoval zanj.“

Jaka: „Prav imaš, Janez! Tudi samega Mač-ka ne more nihče zagovarjati, da je boljši, ker je take ljudi vzel na listo. Pomisli! Vsa naj se samo spomni na leta, ko je ta vedno proti ljudski moči sedel na županskem stolčku in vladal našo občino.“

Janez: „Ja, res žalostni spomini. Deljeni smo bili v državotvorne in protidržavne. Are-tacije poštenih mož in fantov so bile na dnev-nem redu. Imeli smo denunciantne pod okni in hišne preiskave so bile „potrebne“. Sledile so ovadbe, procesi, globe, ječe itd.“

Jaka: „Pa še naše Prosvetno društvo so raz-pustili in njegovo premoženje zaplenili. Saj je ravno ta Mačkov agitator pomagal potiskati voz, ko so peljali knjige na orožniško postajo.“

Janez: „In sedaj naj bi Cerkljani take ljudi volili, ki jih taki agitatorji priporočajo?! Po-misli samo še na občinske volitve 15. oktobra leta 1933. in na kakšen način je bil takrat „iz-voljen“ za župana! Usta so nam zavezali, stali smo v senci bajoneto in tudi marsika-teri je čutil, kako udari puškino kopito. Pla-čevali smo denarne kazni in bili vedno pod

Zajčieki

(pliš klobuki) znamke HINKO
so znani že po vsej Gorenj-
ski radi trpežnosti in nizke
cene!

Din

88.-

118.-

138.-

158.-

175.-

in

185.-

Ogromna izbira v svetlo ali temno sivi, rujavi, drap, svetlo ali temno zeleni, temno modri ter črni barvi. Široki ali ozki, odrezani ali obrob-
ljeni kraji z peniljo zašad ali ob strani.

Moda za gospođa **HINKO - KRANJ**
polog farne cerkve.

Snežke

originalne šved-ske znamke

Tretorn
Din 78, 110.

Galoše

Din 59, 78.

Velika izbira
toplih copat pri

SIKRA - Kranj

nadzorstvom ovaduhov, denunciantov in režimskih podrepanikov.

Jaka: „Tudi jaz se še spominjam predsednika tiste volilne komisije, ki se je drl nad menoj in radi ene črke zavrnil. Predstavnik nasprotnih list, čeprav so bili njegovi sovaščani, pa niti poznal ni.“

Janez: „Čudno je bilo takrat. Občinsko pisarno so preselili iz svojih prostorov v Lapačetovo hišo. Na občini smo imeli pa „vsemo-gočnega“ tajnika, ki se je naslavljal „mi občina“.“

Jaka: „Pa kako so nam zafurali občinsko gospodarstvo, da še letos čutimo posledice.“

Janez: „Jaka, bodi kar brez skrbi! Ne bo občana, ki bi želel, da bi se ti časi povrnil. Zato bo naša občina gotovo kot en mož volila Stojadinovič-Koroščevo listo.“

Jaka: „Tudi jaz mislim tako, saj vendar niso naši ljudje tepci.“

Janez: (v svoji radovednosti): „Kako in kje pa agitira ta „mačkovec“?“

Jaka: „Več, kadar hodi s tisto „flinto“ okoli, kakega možakarja kar celo uro „meči“ in dokazuje, kako je Mačkova lista „dobra!“

Janez: „Pa ima kaj uspeha?“

Jaka: „Do sedaj samo enega! Prijelo se ga je ime „mačkov pod-rep-nik“. In najbrž bo samo pri tem tudi ostalo!“

Janez: „Tako je prav! Batinaški režim in njegovi zagovorniki naj ostanejo samo še v zgodovini slovenskega naroda, ki pa ne bo mogla zapisati niti ene dobre besede o njih.“

S temi besedami sta pogovor končala in sklenila, da se bosta drugič pomenila še o drugih Mačkovih agitatorjih, na kar bomo seveda pazili, „ujeli“ in prihodnjič priobčili.“

ŠT. URŠKA GORA

Da bodo drugod ljudje, ki čitajo „Gorenjca“, vedeli, da smo tudi mi na svetu, je g. urednik sklenil, da bo takole včasih tudi k nam na gore poslal svojega „detektiva“, ki bo „šnofal“ za novicami. Vsled tega ste nekateri prejeli današnje številko „Gorenjca“ in v njej seveda položnico, s katero kmalu stopite na pošto in pošljite nekaj denarja za naročnino, kajti le tako boste vedeli, kakšne novice bo ta „detektiv za novicami“ pri nas ujel.

Za našo pot je banovina na posredovanje g. kandidata Brodarja odobrila znesek 5000 din iz državnega fonda za pasivne kraje. S tem zneskom in nekoliko s tako bomo pot lahko zopet precej izboljšali.

Pri nas je 94 volilcev, ki bomo imeli svoje volišče doma v šoli. Pri volitvah se seveda ne bomo ločili od slovenskega naroda, kar je že pokazal zadnji shod g. Brodarja, ter bomo vsi volili dr. Stojadinovič-Koroščevo listo, ker edino ljudje na tej listi nam bodo zboljšali položaj.

Izseljenci kličejo!

Menda ni naroda na svetu, ki bi mu usoda zgodovine prizadejala toliko ran, kakor jih je v svoji zgodovini doživel ravno naš slovenski narod. Bil je skoro ves čas, od kar se je naselil na naši prelepi zemlji, tlačan. Svojih vladarjev, če izvenzameo nekaj knezov oz. vojvod, ni imel. Tuji gospodje so delali z njim po svoji mili volji. Razkosavali so našo zemljo v pokrajine, da bi v nas vcepili nasprotja med nami samimi in da ne bi mogli zaživeti kot posebna narodna celota. Razne dedne in mirovne pogodbe so našo zemljo vedno bolj krčile in naš itak majhen narod vedno bolj zmanjševal. Tako smo samo v preteklem stoletju l. 1866. po vojni med Avstrijo in Italijo izgubili na Beneškem okrog 60.000 Slovencev, l. 1869. po avstro-ogrski nagodbi okrog 80.000 ogrskih Slovencev, ki smo jih leta 1919. po zaslugi vseuč. profesorja dr. M. Slaviča le deloma rešili. A mirovne pogodbe, sklenjene po zaključku svetovne vojne, so nam odtrgale na Koroškem okrog 100.000 Slovencev, ob obronkih Kozjaka pri Lučanah okrog 5.000 štajerskih Slovencev, ob Rabi okrog 10.000 rabskih Slovencev in v Julijski Krajini okrog 500.000 Slovencev. Koliko Slovencev pa se je potopilo v morju tujerodnih kolonistov in koliko se jih je porajalo tujimi vplivi in pritiskom potučilo!

Naše večno suženjstvo pa ni imelo samo teh posledic. Sililo nas je tudi k izseljevanju v razne dele sveta; v Nemčijo, Francijo, Ameriko, Afriko, Azijo in celo v Avstralijo, tako da imamo danes vsega skupaj okrog 500.000 izseljenkih Slovencev. Najdeš jih skoro po vseh večjih mestih, rudokopih in tovarnah. Vzrokov za naše izseljevanje je bilo več, ne samo neprestano suženjstvo.

Ker smo Slovenci živeli v zadnjih desetletjih preteklega stoletja v tako težkih razmerah, nam drugega ni kazalo, da smo se začeli izseljevati na vse strani sveta, posebno pa v industrijske predele Srednje Evrope in Amerike. Od leta 1890. je naše izseljevanje zavzemalo vedno večji obseg. Mislili so, da bi nas tega rešilo leto 1918. Nastopile so nove

težave. Zaradi nesrečnih mirovnihih pogodb, ki so nam odtrgale Julijsko Krajino in Koroško, od koder se je zateklo k nam mnogo našega ljudstva, se je začelo naše izseljevanje tudi v ostale predele naše kraljevine. Tako imamo danes v Jugoslaviji izven Slovenije raztresenih že okrog 100.000 Slovencev.

To so v glavnem vzroki, da imamo danes Slovenci polovico svoje krvi izven osvobojene domovine, bodisi za mejami bodisi v izseljenstvu. To je danes dejstvo, mimo katerega ne moremo in ki nas svari k pridnemu delu. Se je čas, da vsaj deloma popravimo, kar smo zamudili zaradi vezanih rok v tisočletnem tlačanstvu. Naši bratje za mejami in naši izseljenci so še vedno živa veja našega slovenskega naroda.

Kaj naj storimo za naše izseljence, da si jih ohranimo?

Povrnili se ne bodo več. Po večini bodo ostali tam, kjer so. Zato pa bi bila naša dolžnost, nas, ki smo tako srečni, da smo ostali v svoji lastni domovini in dočakali svojo svobodo, da vse žrtvujemo, samo da svojo lastno kri v tujini ohranimo, če ne po jeziku, vsaj po srcu.

Naši izseljenci so kakor seme, vsejano na razorane brazde. Ako bomo z njimi gojili kar najbolj žive stike, kakor si to prav pridno pri zaveda Rafaelova družba v Ljubljani, katere član bi moral postati vsak zaveden Slovenec, da bi s tem podpirali naše izseljence; ako se jih bomo spominjali z raznimi darovi: z denarjem, časopisi, knjigami itd., bo to seme vzklilo in nam rodilo obilne sadove. Posebno pa vabimo izseljeniško mladino, naj pridno zahaja k nam, da se bo pri nas navzela trdne narodne zavesti, da bo mogla v tujini kljubovati vsem raznarodovalnim vplivom in pritiskom. Ne odrekajmo jim svoje strelce!

Izseljenci so lahko vsakemu narodu velik blagoslov. Isto velja tudi za naše izseljence. Pomislimo samo na to, koliko dobrega so nam naši izseljenci storili v času svetovne vojne in v času ludihih bojev na mirovnihih konferencah, ko so nam določevali meje. Da imamo danes mi Jugoslavi tako lepo zaokroženo domovino, je v veliki meri zaslug naših izseljencev, ki so nas pridno podpirali pred in pri sklepanju mirovnihih pogodb, s tem da so večkrat odločili — kolikor je pač bilo mogoče — vplivali na takratne vodilne politike. Spomnimo se le na vpliv Wilsona, pri katerem so imeli veliko besedo naši ameriški izseljenci.

Prav tako utegnejo biti naši izseljenci velik blagoslov za naše gospodarstvo. Pomislimo, koliko so nam ravno naši izseljenci pomagali pri našem gospodarstvu pred in po svetovni vojni. Marsikatera kmetija in Dolenjskem in drugod bi že davno prišla na boben, ako bi ne prišla pomoč iz daljnje Amerike. Koliko imajo naši izseljenci vložnega denarja v naših denarnih zavodih in s tem pospešujejo naše gospodarstvo.

Tak pomen imajo naši izseljenci za našo mater domovino. Lahko nam pomagajo, kadar bi prišla naša domovina v nevarnost, da postane sovražnikov plen, lahko nam odločno pomagajo pri sklepanju mirovnihih in drugih pogodb, lahko nas tudi gospodarsko podpirajo. Zato pa ne smemo nikdar izgubiti živih stikov z njimi in nikdar pozabiti na njihove želje, ki jih imajo do nas, in potrebe. Izseljenci nam morajo ostati živa skrb!

Vsak izseljenec neprimerno živeje čuti s svojo domovino kakor kdorkoli izmed nas v domovini. Njegovo hrepenenje po domovini je neizmerno. Kar trga se mu iz dneva v dan vzkliki: „O, domovina moja, da bi te še enkrat mogle gledati moje oči!“ Zaradi tega vročega hrepenenja po domovini je vsak izseljenec pripravljen doprinesiti ogromne žrtve za svojo domovino. Domovina mu je sveta stvar. To zlato zrno, ki ga ima vsak naš izseljenec, ako ni prišel pod tuje, kvarne vplive, moramo mi domovinski Slovenci varovati in ohranjati, zakaj obrodilo nam bo bogate sadove. Da ne bo padlo med trnje in osat, ki bi ga zadušila, se spomni vsaj nekajkrat na leto, ali pa vsaj ob izseljeniški nedelji, ki jo obhajamo vsako leto enkrat, s kakim darom za izseljence! Misli pa nanje čim pogostej! Zavedaj se, da če ena tvoja iskrica dejanske ljubljene izseljenec zadostuje, da poveže našega izseljenca v nerazdružno zvezo z našo materjo domovino, da bo stal kakor pilot, zasajen daleč proč od naše domovine in pričal o moči naše domovine.

Naši izseljenci so željni tudi izobrazbe. V nekaterih pokrajinah žive popolnoma zapuščen, sami sebi. Nimamo izobražencev, ki bi jih izobraževali in vodili. Čutijo pa veliko potrebo po njih. Zato pa ti, mladina, veliko misli na naše izseljence! Ako čutiš poklic, pojdi, ko dorasteš, med nje in posveti se jim z vso dušo. Uči jih, tolaži jih in vodi jih! Ves tvoj trud bo bogato poplačan, domovini pa boš rešila velik del naše krvi v tujini!

Naše izseljeniško vprašanje pa ni samo naše veliko narodno vprašanje, marveč tudi naše versko vprašanje. Naši izseljenci žive v tujini v poklicnem in zasebnem življenju v toku najrazličnejših svetovnih in življenjskih naziranj.

Da bodo mogli trdno stati ob praporu večnih Kristovih nauk in vztrajno kljubovati vsem nevarnim vplivom, ki jih je v tujini dovolj, smo dolžni tudi moliti zanje, da jim bo Bog ohranil trdno in živo vero. Ako bodo imeli trdno in živo vero, ne bodo zgubljeni ne za nebesa ne za naš majhen narod. Izkušaja namreč priča, da ostanejo naši izseljenci, ki ostanejo dobri kristjani, tudi dobri Slovenci.

Za narodni in dušni blagor naših izseljencev, — kakor seveda tudi zamejnih Slovencev — pa nisi dolžan skrbeti samo zato, ker si Slovenec, marveč tudi zato, ker je naša domovina po tisočletnem suženjstvu zagledala v naši prelepi Jugoslaviji svojo svobodo, po kateri je toliko let zaman hrepenel ves naš slovenski narod. Ali se ni dobri Bog usmilil našega naroda? Ali nismo vendar bili deležni te velike dobrote vprav zato, da rešimo našo kri v tujini? O tem ni dvoma! Zato ne drži rok križem, marveč delaj za našo kri v tujini, da bo postala deležna istih dobrot v tujini, kot si jih ti v svobodni domovini!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0.50. Najmanjši znesek je 6 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Kompletno trisobno stanovanje s kopalnico se odda takoj. Poizve se v Hranilnici in posojilnici (Ljudski dom) v Kranju.

Mesto hišnika ali podobno iščem za januar pod zelo ugodnimi pogoji. Vzamem tudi v najem manjšo hišo v najbližji okolici Kranja. Sem upokojen strojnik, soliden in vesten. Naslov v upravi.

Sprejem pošteno in dobro kuharico, zmerno samostojnega gospodinjstva. Lukman Ivanka, Kranj, Tyrševa c. 2.

Kompanjona-ko se sprejme za starinarstvo z nekaj gotovine. Poklic postranska stvar. Po nudbe na upravo pod „Dober stalen, zaslužek“.

Lepa soba, sončna lega, se takoj odda solidnemu gospodu. Kopalnica na razpolago. Naslov v upravi.

Stanovanje v Prosvetnem domu na Primskem, obstoječe iz 3 sob, se odda takoj krščansko misleči družini.

Prodaj večjo parcelo v bližini mesta. Naslov v upravi.

Za Miklavža

Vam nudi slaščičarna

MOHOR

veliko izbiro vsakovrstnih daril, tort, finega peciva, bonbonov, bonbonier, kakor tudi raznovrstno medeno pecivo.

Cene nizke!

Postrežba točna!

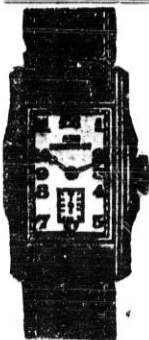

Že za 250 din

1000 kg prav dobrega premoga
(neprebrani kosovec iz rudnika Pečovnik pri Celju)

Vam promptno Čebin, Kranj Vidovdanska dobri trdka c e s t a.

Silno nizke cene za nadrobne nabave:
na skladišču vreča 50 kg Din 14.-, domov dostavljena vreča 50 kg Din 16.-. Poskusite in prepričajte se!

Take ure od 100 din dalje

Res poceni Miklavževa darila!

Ure, zlatnina, in druga darila pri Rangusu v Kranju se bodo dobila!

B. RANGUS
zlatar in sodni cenilec v Kranju

Zlato in srebro kupujeta po najvišji dnevni ceni!

14 karatni zlati prstani že od 70 din dalje

14 karatni zlati uhani že od 60 din dalje